

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 39

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrti godišni iznosi za domaće pretplat-
nike K 170, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo
K 225. Na pš i na cijelu godišnu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 filira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru
28. rujna 1913.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petital redak u re-
dakcionom dijelu 20 SL. u oglasnom 10 SL. Za oglas, koji
se više puta uvrštava, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“.
Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Žurba s berbom.

Poslije zlokobne tuče, koja je zadesila i naša nekoga vinogorja, naročito rudine „Šumelec“ „Bereč“ „Srebrenjak“ i „Nede-
ljičak“, navalilo je sve u berbu. Beru ne-
samo oni, koji su to morali, jer im je tuča
sasvim oštetila groždje, nego su pobrali i
oni koji nijesu imali zato razloga, jer je
tuča tek ovdje-ondje po koji grozd oštetila.
Što više navalili su u berbu i oni kod kojih
nije uopće bilo tuče. Jedni to čine od straha
da se ne bi ponovilo nevrjeme ili tuča, dru-
gi se opet dani zavesti po svojim vincilirima
i pudarima, kojima je najviše do toga, da se
prije rješe čuvanja i dodju do svoje zasluzbe
pogotovu pak učiniše to seljaci, koji i onako
žure s berbom i u posve normalnim pri-
likama.

Koliku si je pojedinac nanio time štetu,
osjetit će kasnije kad će trebati unovčiti vino,
a ne će to moći, jer će biti slabo, prazno
kiseo i više slično lošoj jabučnici

Da se dobije barem srednje dobro vino
treba da je sadržaj sladora u grožđu barem
16—18%.

Naprotiv mošt od pobranog već grož-
đu pokazivao je sadržaj sladora 10—13%
Jedino rano groždje Portugizac i St. Laurent
imalo je 15—16% sladora. Kakvo će to
biti vino sa 5—6% alkohola i 9—12% ki-
seline, ta zasigurno će još i za prošlogodišnjim
kiselim.

A je li to potrebno? — Nipošto; gro-
ždje je lijepo, zdravo od veće česti dobro
očuvano od bolesti. A i za ono koje je dje-
lomično oštećeno od bolesti pogotovu je
potreba, da dulje ostane na trsu, da mogne
dozrijeti. Za onoga, komu je stalo do ono
nekoliko sagujalih jagoda, neka podbire.
Ali uvijek je daleko manja šteta ako se koja
jagoda na grozdu i posuši i nagnije, nego
kad se radi toga prerano još nezrelo grož-
dje pobere i dobije od toga nevaljalo v'no,
koje se poslije ne može da unovči. Tako
vidimo u vinogorju „Giznik“, koje je od tuče
poštedjeno. Ovdje dozrijeva groždje obično
kasnije, jer je tlo samo po sebi više hladnije,
ilovasto, kametnito, a položaj sjeveroistočni.

Premda je groždje tu razmjerno najljepše
razvijeno i zdravo, sadržaj mu je sladora
uza sve to neko 9—12%. Pa ipak neki su
ovdje već pobrali, a neki se spremaju da
sutra također beru. I veći dio Rakovice Male
i Velike poštedjen je od tuče, ali i ovdje se
bere bez obzira. Kakvo će to vino biti, hoće
li se moći prodati, ne pita se. Većina tvrdi
da je groždje slatko, no jezik je vrlo loša
možna vaga. Ako je groždje toliko zrelo da
je prikladno za konsum, ne stoji, da je ono
dovoljno zrelo i za vino. Imade ih, koji i
odbijaju trgovca, — premda im cijena konve-
nira, ne sklapaju pogodbe samo i jedino
stoga, što trgovac stavlja uvjet da se neko
vrijeme pričekta berbom, dok groždje sazrije.

Žalibože nije ta manija glede berb-
samo u našem kraju; biva to i drugdje kod
nas. I to je medju ostalim jedan od glavnih
razloga slaboj trgovini vinom, jer kakvoća
vina uglavnom ipak ovisi o zrelosti groždja
dotično postotku sladora. Time trgovci vi-
nom mnogo računaju, te nabavljaju nužne za-
lihe tamo gdje je zrelije groždje i veći sa-
držaj sladora. Postoji i zabrana glede pre-
rane berbe no nato se malo tko obazire.

Poduzme li pak oblast u tom pogledu
nužne mjere tad se nazivlje to nasiljem —
i nepotrebnim umiješavanjem u privatne po-
slove. Vrijeme je već, da i sam uvidimo
ovake pogreške. U našem je interesu da
proizvodimo što bolja vina da ih kao takova
mogremo i lakše i bolje unovčiti. C.

LJUDEVIT ŠMIDHEN.

K otkriću njegove spomen-ploče.

(Nastavak)*

Tim se približismo koncu Šmidhenova
načelnikoga djelovanja. Ovdje valja spome-
nuti, da se je Šmidhen kod opć. gragjevina,
kanalizacije i t. d. mnogo služio savjetom i
radom umnoga zidarskoga meštra Petra Se-
rafini-a, rodom Talijana, koji se je u Sa-
moboru i okučio i ovdje umro. Poslove, koje
je za prvoga Šmidhenovoga načelnikovanja
vršio čeonik Iv. Tunkovič, obavljao je sada
na veliko Šmidhenovo zadovoljstvo tadašnji
nadstražar, a sadašnji redarstveni povjerenik

M. Lang: Samobor.

Narodni život i običaji.

Goop. Milan Lang mirljivo nastavlja s
opisivanjem Samobora, crtanjem njegovog
narodnog života i običaja. U novoj svesti,
što ju je nedavno izdala Jugoslavenska aka-
demija, govora je izasjela o pravu, kako
ga nalaze starija naša književna, te o svim
pravim običajima, koji postoje kod njega.
Autor nam s ovog napisa posebno prik-
azuje običaj i razne svadbe u njoj, svadbe i
medjane, kupovanja i prodavanja, nasljedstvo
miješanje, poseljavanje, seljan, skupni po-
stave, čerovanje, pak kašnjava djele kako se
promenjuje u našem životu, i slično se
pojavljuje.

O klanom „sejla“, koji toliko va-
žno stoga igra među Slovencima, pisao nam
je pisac opširniju svu opširnoju je dječju
primjerima i narodnim vjerovanjima. „Tko
premaže majku, nema ni na drugom svijetu
mira, val' premeti majku klanom.“ Svo-
dne je i ovaj Pod klanom našaj miru se
glasovine ili čerovanja, što se izgleda. Ali
se djeca kod toga postu nasilno dobivaju ih
za vjeli i za vili, a glavni im stupa str-
ka i ja, da bolje opetne, kada i gdje se po-
stavljaju svadje.

Kod pogodbi nije zaboravio pisac spo-
menuti ni kupovanje vina po Slovenima,

koji su za starih dobrih vremena u neobično
velikom broju dolazili u Samobor. Nije se
tada pitalo ni za koju vinu, ni da li je ki-
selasto. Slovenci su obično znali savršiti: „I
tisto reče, i tist evičk vas zamem, že ne
bosje preved' cenili.“ — I pogodba je bila
gotova, a velike „bajage“ stale se natijevati
vinom.

U ovoj svesti dolaze na red samobor-
ski običaji, i to u prvom redu oni kod do-
maćih poslova. Prikazani su običaji kod
stola i domaćih veselica. Dakako ne manjka
ovdje ni „fuzal“ ili kolone i sve što je stin
u sveti, pa i uobičajeno u Samoboru biljanje
po „fuzal“, gdje je čeljadi, kad ovako
„naprežu“, predmetom dugotrajnog pečenja
i šala. Opisao je sa ovome mjestu i jedan
od najvećih poslova: kerazna lupatva
na kojoj stava i mada grla slično zam-
njavaju:

Oj jantaba daga noči.

Škvi drugi da će doći. (Kukuruzku).

Običaje u općenju s ljudima vrlo
nam je lijepo prikazao autor. U ovome di-
jete odaje je govora o čerovanju, kum-
stvu, svadbovima, prijenjstvu i poseljstvu, sa
stranama i gostimo, svadbovima, o društaju
mušak sa ženama. A posebno su i
ovo parče i čerave, kojima se naše št-
stvo štiti, a vidi se, da na ovima baš pre-
više se oskudijevano.

Lijepo crte prijateljstva, kumstva pa
gostoljubija, onog starog, takrenog gostolju-
bija istakao je pisac simpatično. Koga je
Samoborac zavolio, ne bi ga pustio da pro-
dje mimo njegovu kuću, a da se ne svrati
u nju na česticu vina. Netko je ovako došao
u pravu napast, jer odbiti, značilo je gotov
zamjer. A u pivnici se zvalo znanca i prij-
atelja, gdje ga je često „vino viovilo“ na ra-
dost domaćine. Dakako da je to bilo u sta-
rija bolja vremena, a sada sve većma iš-
čavaju ovaki običaji.

Još je tu govora i o rastjerivanju ob-
laka pucanjem i zvonjenjem, a ovjekovječen
je naš slavni tobzičija Tinček Kopic, što je
već bio i črtvom svoga zvanja bivši talaman
od nekog seljaka, što je u pogodno vrijeme
pucao na oblaku, kad je po seljakaovu mi-
ljenju trebalo zemlji dašda boljega.

Tobzičije od Peševca, Sv. Vida, s
Vrhovčaka i od Sv. Križa pri Dabravi može
za prah po kućama i kvale se stovodobitno:
„Borne, da niemu onak jako brenni, se bi
vam toča potakla“.

Zabilježeno je i običavanje po kućama
sa vjeličnim čeranjem, listom, tvorcom, gdje
takvi „lovci“ može biti ili po koje jaje za
ovaj trud.

(Nastavić će se.)

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
Ljekarni g. Mirka Kleščića.

Umjetni vijenci

za okliti odar i grobove,

vrlo ukusno izradjeni, svake veličine i uz vrlo umjerene cijene, dobiju se svagda u

Samoborskoj tiskari i papirnici
Slavko Šek.

Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

„k, bobačkom rogu“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantra restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo.

Brza i točna posuga. — Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Sl. općinstvu trga Samobor i okoline
preporučujem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, kišobrane, kao i upravo prispjele lijepe zimске

štolove i barhende

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

trgovina manufakturne robe
SAMOBOR, glavni trg.

Stan sastoji iz 4 soba i uzprostorića eventualno cijela kuća za iznajmiti mjesečno ili godišnje. Upitati kod g. ravnatelja A. Rumenića.

Sredstvo proti zatvorenju,
tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja gorka voda. 12

Obavijest i preporuka.

Čast mi je uljudno upozoriti p. n. općinstvo Samobora i okoline na moju izradbu

muških odijela i ženskih kostima

po najnovijim krojevima g. Ferdinanda Inkeya, učitelja krojeva i carskog nadzornika za promicanje obrta u Beču.

Ujedno mi je čast obavijestiti, da dajem poduku u ženskom i muškom krojenju uz najpovoljnije uvjete.

Preporučujući se slav. općinstvu za mnogobrojne cijenjene naloge, koje ću ovršiti na opće zadovoljstvo, bilježim

s vele štovanjem

Ivan Bičan

muški i ženski krojač,

Rambergova ulica 28 (kuća g. Vanjeka)

MILIJONI

upotrebljuje se za

Kaselj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiserovy První Karamelly

sa tri eserike

8050 svjedodžbi od liječnika i privatn. potvrđuju sigurni uspjeh.

Omet 30 i 40 ml., ovežanj 60 l.

Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆ
Ljekarnika u Samoboru.

4 fillra

4 fillra

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdraviju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Štoji samo 4 fillra.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 fillra

4 fillra

SAMOBORSKA ŠTEDIONICA

utemeljena god. 1873.

Bilježnica glavnica
i vlačite zaklade
K 548.148—

TRG LEOP. SALVATORA BR. 8.
VLASTITA KUĆA.

Štedni uložni računom
g. 1912.
K 1.500.571-00

Podijeljuje zajmove na
mjenice, na hipoteke i
na vrijednosne papire.

Prima i ukamaćuje uložke
na knjižice i na tekući
račun.

Unovčuje čekove i do-
nake na domaću i ino-
zemnu mjesta.

Mijenja inozemni novac uz najpovoljnije tečajeve.